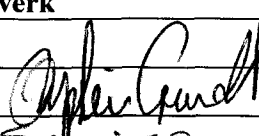
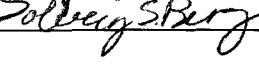

KI-notat nr.: 48/2011 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Fossbråten kraftverk AS/Fossbråten Kraftverk	
Fylke/kommune:	Oppland/Nord-Aurdal	
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:
Saksbehandler:	Solveig Silset Berg	Sign.:
Dato:	01 SEPT 2011	
Vår ref.:	NVE 200804659-20 ki/sosb	
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken	

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til bygging av Fossbråten kraftverk og overføring av sidebekk i Nord-Aurdal kommune, Oppland fylke

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Høring og distriktsbehandling	5
Søkers kommentar til høringsuttalelsene	14
Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse	16
Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader	18
NVEs vurdering	23
NVEs konklusjon	28

Sammendrag

Søknaden gjelder tillatelse etter § 8 i vannressursloven til bygging av Fossbråten Kraftverk i Leiraelva, og behandles i henhold til reglene i kap. 3 i samme lov. Det er søkt om tillatelse etter energiloven for etablering av nødvendige høyspentanlegg.

Leiraelva har sitt utspring i skog- og fjellområdene nordøst for Fagernes i Nord-Aurdal kommune i Oppland. Elva drenerer et nedbørfelt på 49,7 km² i området mellom skoglandskapet i Valdres og høyfjellet ved Beitostølen mot Jotunheimen. Elvestrekningen mellom planlagt inntaksdam og kraftstasjon ligger i uveisomt terreng. Området hvor kraftstasjonen er planlagt plassert, er dekket av løv- og barskog.

Planlagt installert effekt vil bli på 2,9 MW med en maksimal slukeevne på 1,5 m³/s. Midlere årsproduksjon er beregnet til 8 GWh, fordelt på 5,7 GWh sommerproduksjon og 2,3 GWh vinterproduksjon. Det er foreslått slipp av minstevannføring i perioden 1. mai til 30. november på 50 l/s og ingen minstevannføring resten av året. Utbyggingskostnadene er beregnet til 29,8 mill. kr.

Det omsøkte prosjektet vil utnytte fallet mellom kote 703 og 463, dvs. en fallhøyde på 240 meter. Ved planlagt inntak i Leiraelva er middelvannføringen på 0,76 m³/s. Det er fjell i dagen ved inntaket, og

damkronen blir 10-20 meter lang og 3 meter høy. Det er planlagt å overføre en sidebekk til inntaksmagasinet. Denne vannveien blir på ca. 400 meter og vil bestå av nedgravd rør og vil følge adkomstveien til inntaket. Overføringen utgjør en produksjonsøkning på ca. 3 %. Vannveien fra inntaksmagasin til kraftstasjon vil bli om lag 1000 meter lang og blir delvis en løsmassegrøft og delvis en fjellgrøft. På store deler av rørtraseen må det sprenges grøft.

Det er funnet fem automatisk fredete kulturminner og to etter-reformatoriske kulturminner i tiltaksområdet. I området for inntaksdammen er fire av de registrerte kulturminnene funnet – tre fangsgroper og en kullgrop. For å unngå direkte konflikt med en av fangstgropene ble det under sluttbefaring diskutert ny adkomstvei samt trasé for overføring.

Nord-Aurdal kommune, Fylkesmannen i Oppland og Oppland fylkeskommune er positive til utbygging av Fossbråten kraftverk, men at det i en ev. tillatelse bør stilles visse vilkår. Statens vegvesen har ingen innvendinger til tiltaket. Naturvernforbundet i Valdres er skeptisk til utbygging av Leiraelva både i et miljømessig og økonomisk perspektiv.

Kraftverket vil etter de foreliggende planene gi ca. 8,0 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag i fornybar energiproduksjon, utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere årene. I 2010 klarerte NVE om lag 0,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller at de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk og satsingen på fornybar energi. Tiltaket vil gi varige inntekter til søker, grunneierne og kommunen.

I vurderingen har NVE hovedsakelig lagt vekt på at tiltaket vil gi ny fornybar energi på ca. 8 GWh i tillegg til positive lokale ringvirkninger. Også hensynet til gyte- og oppvekstområder for aure fra Strondafjorden, naturtyper, landskap og kulturminner er vektlagt. For å ivareta gyte- og oppvekstområder for aure mener NVE at det er nødvendig å installere en omløpsventil. Med hensyn til natur- og landskapsverdier i området mener NVE at ulempene kan avbøtes ved at det blir sluppet tilstrekkelig minstevannføring hele året og at det legges vekt på terrengtilpasning av både veier og andre inngrep. Under forutsetning av at de avbøtende tiltakene blir gjennomført mener NVE at konsekvensene kan reduseres i en slik grad at virkningen for allmenne og private interesser er akseptable.

NVE mener at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Fossbråten kraftverk AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Fossbråten kraftverk og til overføring av sidebekk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad fra Fossbråten kraftverk AS v/Valdres Energiverk AS, datert 1.9.2010:

” ...

Valdres Energiverk AS ønsker å utnytte vannfallet i Leiraelva fra nedstrøms Sustjernet (kote 703) og ned til Fossbråtenfossen (kote 463) i Drammensvassdraget i Nord-Aurdal kommune i Oppland fylke til vannkraftproduksjon, og søker herved om følgende tillatelser:

1. Etter vannressursloven, jf. § 8, om tillatelse til:

- *Bygge Fossbråten kraftverk i samsvar med planene beskrevet i vedlagte saksdokumenter*

2. Etter energiloven om tillatelse til:

- *Det søkes om tillatelse til å bygge og drive de nødvendige elektriske anlegg i tilknytning til Fossbråten kraftverk med tilhørende kraftlinjer som beskrevet i vedlagte søknad.”*

Hoveddataene for det planlagte kraftverket er som følger:

Fossbråten kraftverk, hoveddata		
TILSIG		Hovedalternativ
Nedbørfelt	km ²	46,3
Årlig tilsig til inntaket	mill.m ³	24,1
Spesifikk avrenning	l/s/km ²	16,5
Middelvannføring	m ³ /s	0,76
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,05
5-persentil sommer (1/5-30/9)	m ³ /s	0,065
5-persentil vinter (1/10-30/4)	m ³ /s	0,05
KRAFTVERK		
Inntak	moh.	703
Avløp	moh.	463
Lengde på berørt elvestrekning	km	1,25
Brutto fallhøyde	m	240
Midlere energiekvivalent	kWh/m ³	0,35
Slukeevne, maks	m ³ /s	1,5
Slukeevne, min	m ³ /s	0,15
Tilløpsrør, diameter	mm	800
Tilløpsrør lengde	m	1000
Installert effekt, maks	MW	2,9
Bruktid	timer	2900
PRODUKSJON		
Produksjon, vinter (1/10 - 30/4)	GWh	2,3
Produksjon, sommer (1/5 - 30/9)	GWh	5,7
Produksjon, årlig middel	GWh	8,0
ØKONOMI		
Utbyggingskostnad	mill.kr	29,8
Utbyggingspris	kr/kWh	3,73
Fossbråten kraftverk, elektriske anlegg		
GENERATOR		
Ytelse	MVA	3,2
Spenning	kV	0,69
TRANSFORMATOR		
Ytelse	MVA	3,2
Omsetning	kV/kV	0,69/22
NETTILKNYTNING (kraftlinjer/kabler)		
Lengde	km	0,6
Nominell spenning	kV	22
Jordkabel		Jordkabel

Høring og distriktsbehandling

NVE har mottatt følgende høringsuttalelser til søknaden:

Nord-Aurdal kommune har i formannskapet den 28.10.2010 vedtatt følgende:

” ...

I Kommunen er i utgangspunktet positive til søknaden om etablering av Fossbråten kraftverk.

II Sidan det ikkje er kravd reguleringsplan for tiltaket ber kommunen om at det vert stilt følgjande vilkår for gjennomføring av tiltaket:

1. *Ved planlegging og gjennomføring av tiltak i området skal det leggast vekt på god utforming. Det skal leggast vekt på god terrengtilpassing og det å få til løysingar som tek vare på mest muleg av eksisterande vegetasjon. Alle inngrep i terrenget i samband med anlegg av vegar, bygging av kraftstasjon, etablering av inntaksdam osv., skal utførast så skånsomt som muleg.*
2. *Følgjande skal ligga ved byggesøknaden:*
 - *Opplysningar om material- og fargeval for bygging av kraftstasjon og etablering av inntaksdam og om det har vore vurdert alternative vegtilkomstar.*
 - *Billedokumentasjon av reismilene som ikkje er automatisk freda*
 - *Landskapsplan i målestokk 1:1000 som viser følgjande:*
 - *nye og eksisterande vegar som blir utvida, avkøyringar, parkeringsplassar.*
 - *plassering av kraftstasjon med BRÅ og inntaksdam*
 - *registrerte kulturminne (7 stk)*
 - *ev. eksisterande turstiar*
3. *Ein føreset at vasskanalar og andre anlegg som kan medføra ei fare blir sikra med naudsynt inngjerding og merking.”*

Vi refererer vidare fra saksutredningen:

”...

Forholdet til overordna planar

Tiltaket er ikkje i samsvar med gjeldande kommuneplan, men i brev til VEAS 16.09.08 uttalte kommunen at ”Tiltaket vil, etter administrasjonens foreløpige vurdering, ikke utløse noen åpenbare arealbrukskonflikter”. Det blei i brevet gjort oppmerksom på at ”Det må søkes om dispensasjon fra kommuneplanen sammen med oversendelse av komplett byggesøknad”.

Administrasjonen vurderte krava som blir stilt til konsesjonsbehandlinga til å vera såpass omfattande at ein meinte denne og ein byggesøknad vil belysa ev. arealbrukskonflikter i området tilstrekkeleg. Med bakgrunn i dette vurderte ein det til ikkje å vera nødvendig å krevja reguleringsplan for området.

Vassføring

Grunneigarane har hatt eit ønske om å bevare fossen som landskapselement. Med bakgrunn i det er kraftverket planlagt på oversida av Fossbråtenfossen. Vassføringa i fossen vil derfor bli tilnærma uendra etter utbygging.

Det er føresett slepping av minstevassføring lik alminneleg lågvassføring (50 l/s) i perioden 01.05.-30.11.

Det er ikkje planlagt minstevassføring i perioden 01.12-30.04. fordi det er vurdert til ikkje å ha spesielt mykje å seia for verken flora, fauna, biologisk mangfald, friluftsliv osv. i denne perioden. Eit muleg problem som blir nemnt kan vera at dette vil vera negativt for ev. fossefallførekomstar.

Inngrep

Rådgivende Biologer AS skriv at "Under anleggsarbeidet må de fysiske inngrepene regnes som betydelige". Vassvegen er planlagt nedgravd i grøft og blir ca. 1000 m lang og 20 m brei. Ein sidebekk rett nedanfor planlagt inntak skal overførast til inntaket via eit ca. 150m langt røyr. Det er skrint jordsmonn langs store delar av røyrtraséen, og ein må rekna med sprengingsarbeid. Dammen blir 10-20 meter lang, og 3 meter høg. Det vil bli bygd ny permanent tilkomstveg til kraftstasjonen på ca. 50 m, og ny og permanent veg på ca. 200 m til inntaksdammen. Det vil bli etablert midlertidige vegar langs røyrtraséen.

Iflg. konsesjonssøknaden er det ikkje innsyn til elva på utbyggingsstrekninga ovanfor Fossbråtenfossen, samtidig som området er lite brukt i samband med friluftsliv.

Biologisk mangfald

Firmaet "Rådgivende biologer AS" har utarbeidd ei konsekvensvurdering for biologisk mangfald og gjort ei vurdering av konsekvensar ved bygging av kraftverket. I forordet til konsekvensvurderinga er det poengtert at prosjektet er så lite at det ikkje er krav om konsekvensutgreiing etter plan- og bygningsloven, og at ein ser att dette i omfang og detaljeringsgrad i rapporten.

Den prioriterte naturtypen bekkeløft er registrert på utbyggingsstrekninga mellom kotene 640 og 650, og vil bli negativt påverka p.g.a. redusert vassføring.

Raudlistearten gubbeskjegg er registrert i området, arten har kategori nær trua. Arten er vanleg i heile området. Redusert vassføring er negativt for fuktigheitskrevjande kryptogamar, det er derfor føresett slepping av minstevassføring lik alminneleg lågvassføring i perioden 01.05.-30.11.

Redusert vassføring på den aktuelle elvestrekninga vil vera negativt for fisk og ferskvassorganismar.

Kulturminne

Oppland fylkeskommune skriv i brev til rådgjevande biologar 10.02.10 at den planlagde plasseringa av inntaksdammen er i direkte konflikt med ein av fangstgropene (ID126919), medan nok ei fangstgrop kan stå i fare for å bli skada i samband med anleggsarbeidet (126912-3). Tilrår endring av tiltaket. Vil ikkje tilrå dispensasjon for fangstgropa, men kan tilrå dispensasjon for kolgrop (ID126929) som er i konflikt med veg.

Kommunen må vurdere om dei to nyare tids kulturminna, to reismiler, er i konflikt med røyrtraséen og om denne skal flyttast som følge av dette. Kommunen må vurdere den lokale verneverdien til desse ikkje automatisk freda kulturminna. Oppland fylkeskommune ber om at det blir teke omsyn til dei.

Avbøtande tiltak

Her er peika på tiltak som kan minimera dei negative konsekvensane av tiltaket.

Rådgivende biologer AS har vore i kontakt med kommunen vedr. kjente allmenne interesser

som blir berørt av tiltaket. Opplysningane er gjengitt i rapporten. Kommunen har ingenting å tilføya utover det.

Vurdering:

Bør planane gjennomførast?

Administrasjonen ser positivt på planane om etablering av Fossbråten kraftverk, særleg er ein positiv til at grunneigarane har uttrykt eit ønskje om og ser kor viktig det er å ta vare på Fossbråtenfossen som eit viktig landskapselement. For Nord-Aurdal som turistkommune, og Leira som tettstad, og ein stad ein ønskjer skal opplevast positivt av besøkande og fastbuande, er dette viktig.

Ein ser og har forståing for at området vil vera prega av inngrep i anleggsperioden. Det estetiske kring det totale prosjektet på sikt vil vera svært viktig. Ein føreslår ein del avbøtande tiltak m.o.t. dette, vilkår som normalt ville blitt stilt ved ein reguleringsplanprosess.

Ein ser ikkje openberre grunnar for at tiltaket ikkje kan gjennomførast dersom dei kartlagde interessene i området vert tekne omsyn til. Det er teke omsyn til naturtypen bekkeløft og arten gubbeskjegg gjennom krav om minstevassføring delar av året. Friluftsi-, fiske- og viltinteresser er ikkje framtrødande for området osv.

Kulturminne

Administrasjonen er i tvil om i kor stor grad tiltaka som er planlagt kjem i konflikt med nokon av dei automatisk freda kulturminna. Ein legg til grunn at fylkeskommunen følgjer opp dette. Kommunen er bedt om å vurdere om to nyare tids kulturminne, som ikkje er automatisk freda, har så høg lokal verneverdi at røytraseén ev. skal leggest om. Karta som ligg ved konsesjonssøknaden er ikkje gode nok til å vurdere dette. Kommunen må minimum ha eit kart der alle planlagde tiltak er korrekt teikna inn saman med korrekt innmålte kulturminne for å kunna ta stilling til ev. arealbrukskonflikt her. Det bør stillast krav om at dette blir lagt med bygge- og dispensasjonssøknaden, samt bilde som dokumenterer og viser reismilene.”

Fylkesmannen i Oppland uttaler i brev av 28.10.2010:

” ...

Fylkesmannen mener ulempene ved det planlagte kraftverket er begrensede og at fordelene ved den økte produksjonen av fornybar kraft oppveier ulempene. Fylkesmannen tilrår derfor at det kan gis tillatelse til en utbygging av Fossbråten kraftverk. I en evt. tillatelse bør det stilles følgende vilkår:

- *Minstevannslipp forbi kraftverket på 0,05 m³/sek i perioden 01.05 — 30.11 som foreslått i søknaden*
- *Krav om etablering av omløpsventil i kraftverket*
- *Standard naturforvaltningsvilkår”*

Vi referer videre fra saksutredningen:

” ...

Den miljøfaglige utredningen av konsekvensene av tiltaket konkluderer med at den planlagte utbyggingen vil ha relativt begrensede miljøkonsekvenser. De opplyser at det ikke er registrert truede vegetasjonstyper. Lavarten gubbeskjegg (NT) er eneste kjente rødlisteart i området, og virkningen av tiltaket på denne forekomsten er vurdert som beskjeden. Vi er ikke kjent med andre truede sårbare arter i utbyggingsområdet. Vi deler utreders vurdering av at potensialet for forekomster av rødlistede arter i området er beskjedent.

Det må forventes at fiskebestanden og bunndyrfaunaen på den planlagte utbyggingsstrekningen vil bli sterkt skadet som en følge av sterkt redusert vannføring sommerstid og tørrlegging vinterstid. Det er ikke kjent at det er truede bunndyrarter i elva og fiskebestand på utbyggingsstrekningen vurderes som lite verdifull. Utredningen som søker har fått utført vurderer strekningen nedenfor kraftverket i Leiraelva som en velegnet gyteelv for aure fra Strondafjorden. Ved driftsutfall i kraftverket vil vannføringen nedenfor kraftverket opphøre helt en kortere periode, og dette kan tenkes å gi dødelighet på aureunger og muligens også på rogn som ligger i elva. Utbygger hevder i sin søknad at deres forslag til minstevannføring forbi kraftverket vil sikre gjennomstrømning nedstrøms kraftverket i slike situasjoner. Søker mener derfor det ikke er behov for omløpsventil i kraftverket for å unngå tørrlegging ved driftstans. Vi stiller oss tvilende til dette da søkers forslag til minstevannslipp ikke omfatter hele året. Vi mener derfor det må kreves omløpsventil i kraftverket for å unngå skadevirkninger på aurens rekruttering nedenfor kraftverket ved driftsutfall (jf naturmangfoldlovens §§ 11 og 12).

Det er ingen kjent forekomst av fossefall i området. Redusert vannføring ved en evt. utbygging vil gjøre elvestrekningen mindre egnet som hekkeplass for evt. fossefall.

Tiltaket berører ikke naturvernområder, inngrepsfrie naturområder eller vernede vassdrag.

Det er positivt for landskapet at kraftverket legges ovenfor Fossbråtenfossen slik at denne beholder sin naturlige vannføring. De største landskapsvirkningene av tiltaket vil være knyttet til rørgatetraseen.

Tiltaket er etter vår oppfatning akseptabelt i forhold til forvaltningsmålet for naturtyper og arter (naturmangfoldlovens §§ 4 og 5), og søknaden tilfredsstillende kravet til kunnskapsgrunnlag i naturmangfoldlovens § 8.

Oppland fylkeskommune uttaler i brev av 27.10.2010:

” ...

Konklusjon

Dersom NVE finner at det er grunnlag for konsesjon for Fossbråten kraftverk er ikke Oppland fylkeskommune negativ til dette dersom følgende vilkår stilles:

En konsesjon bør inneholde vilkår om minstevannslipp hele året gjennom ut i fra hensynet til livet knyttet til elva. Vi foreslår et minstevannslipp tilsvarende 5-persentilen: altså 65 l/s i perioden 1. mai - 30. september, og 50 l/s i perioden 1. oktober - 30. april. En omløpsventil bør installeres for å hindre tørrlegging av elva ved et eventuelt driftsutfall.

Anleggsarbeidet bør utføres så skånsomt som mulig, med minst mulig terrenginngrep. Inntaksdam og kraftstasjon bør bygges i materialer som er best mulig tilpasset omgivelsene.

Det er ikke redegjort for eventuelle konsekvenser av å overføre vannet fra en sidebekk til inntaksdammen. Betydningen inngrepet vil få for blant annet minstevannføringen i Leiraelva mellom inntaksdammen og kraftstasjonen bør redegjøres for. Standard naturforvaltningsvilkår bør inngå i en eventuell konsesjon.

Fagenhet kulturvern vil uttale seg endelig til søknaden om byggingen av kraftverket når det søkes om dispensasjon etter PBL kap. 19. Før vi kan uttale oss må det utarbeides detaljerte kart over tiltakene. Det må også gjennomføres en befaring for å vurdere tiltakenes innvirkning på kulturminnene. Det er sannsynlig at det må søkes om dispensasjon etter KML § 8 for

skjemming og/eller utgravning for et eller flere av kulturminnene. Dersom Riksantikvaren finner at dispensasjon ikke kan gis må tiltaket legges om.

Vi minner om at tiltaket ikke kan iverksettes før forholdet til automatisk fredete kulturminner er avklart, jf. lov om kulturminner §§ 8 og 9.”

Vi referer videre fra saksutredningen:

” ...

Merknad fra Regionalenheten

Påvirkning flora og fauna

Søker har foreslått at det slippes en minstevannføring på 50 l/s i perioden 1. mai - 30. november. Av hensyn til livet knyttet til elva mener vi at en konsesjon bør inneholde vilkår om minstevannslipp hele året gjennom. Vi foreslår et minstevannslipp tilsvarende 5-persentilen: altså 65 l/s i perioden 1. mai - 30. september, og 50 l/s i perioden 1. oktober — 30. april. Minstevannslipp gjennom hele året vil være fornuftig på grunn av de positive effektene dette har for det biologiske mangfoldet i og rundt elva. Det er ingen konkrete registreringer av fossefall i elva, men det må antas å være relativt stor sannsynlighet for at arten hekker her. Dette på bakgrunn av at den hekker i flere andre vassdrag i nærheten og Leiraelva ville være et egnet habitat for arten. Vannføring i elva hele året er viktig for denne arten. Tilstrekkelig minstevannslipp sommertid vil minske den negative påvirkningen på den registrerte bekkekløftlokaliteten da mange av vekstene som hører til denne er fuktbevende og gjerne lever i områder med fossesprøyt som fordrer en viss vannføring.

Vi mener at en omløpsventil bør installeres for å hindre tørrlegging av elva ved et eventuelt driftsutfall. Elva nedstrøms kraftstasjonen benyttes som gytelokalitet for ørreten i Strondafforden. I visse perioder vil rask reduksjon i vannføring her gi betydelige negative konsekvenser for fisken.

Rørtrasen samt den planlagte midlertidige anleggsveien er planlagt revegetert med stedege vekster i etterkant av arbeidet. Dette er positivt og vil bidra til å bringe anleggsområdet raskere tilbake til naturlig tilstand. Anleggsarbeidet bør uansett utføres så skånsomt som mulig, med minst mulig terrenginngrep. Inntaksdam og kraftstasjon bør bygges i materialer som i minst mulig grad skiller seg fra omgivelsene.

Det er ikke redegjort for eventuelle konsekvenser av å overføre vannet fra en sidebekk til inntaksdammen. Betydningen inngrepet vil få for blant annet minstevannføringen i Leiraelva mellom inntaksdammen og kraftstasjonen bør redegjøres for. Standard naturforvaltningsvilkår bør inngå i en eventuell konsesjon.

Samfunnsmessig gevinst

Tiltaket vil medføre en marginal økning i skatteinntekten til kommunen. I anleggsfasen vil det bli økt sysselsetting mens det i driftsfasen kun vil bli foretatt nødvendig vedlikeholdsarbeid. Det blir dermed ingen varig sysselsettingsøkning av tiltaket. Utbyggingen vurderes derfor til å gi liten positiv effekt.

Den skattemessige inntekten til kommunene består av:

Kraftskatt

- *Naturressursskatt - for vannkraftprodusenter beregnes i tillegg en lønnsomhetsuavhengignaturressursskatt på 1,3 øre/kWh til kommunen og fylkeskommunen. Av dette går 1,1 øre til kommunene og 0,2 øre til fylkeskommunene.*
- *Inntektsskatt på 28 %*
- *Grunnrenteskatt - vannkraftprodusenter betaler også grunnrenteskatt på 30 prosent av inntekt som er høyere enn en beregnet friinntekt. Friinntekten har som formål å skjerme alternativavkastningen. Sammen med øvrige skatter bidrar grunnrenteskatten til at en stor del av eventuell grunnrente blir trukket inn som offentlige inntekter.*
- *Eiendomsskatt - taksten for beregningen av eiendomsskatten er i hovedsak lønnsomhetsbasert og skal reflektere markedsverdien på eiendommen. Det kan også skrives ut eiendomsskatt på nettanlegg*

Konsesjonsavgifter

Konsesjonsavgifter er kompensasjon for påførte skader i distriktene hvor den utnyttede vannressursen befinner seg. De er også et virkemiddel for å la distriktene ta del i det økonomiske utbyttet ved en vannkraftutbygging. Innenfor maksimums- og minimumssatser fastsettes avgiftssatsen etter skjønn, hvor blant annet graden av miljøinngrep og utbyggingens lønnsomhet tillegges vekt. Konsesjonsavgiften kan justeres av konsesjonsmyndigheten (NVE) hvert 5. år.

Ut fra satsene og de skjønnsmessige beregningene av skattegrunnlaget er det ikke store beløp pr år et småkraftverk kaster av seg.

Det er gjennomført svært lite forskning på hvilken verdiskapning som finner sted ved småkraftutbygginger. En masteroppgave fra Universitetet for miljø og biovitenskap (Hustoft 2006) gis det en vurdering av den samlede verdiskapning ved bygging. Hustoft sin konklusjon er at "verdiskapningen fra det studerte småkraftverket er betydelig og de økonomiske ringvirkningene er like store som den direkte verdiskapningen. I NINA 2009 (rapport 470) ble det gjennom intervjuer med forskjellige grupper utarbeidet en rapport om hvilke effekter som kommer fra utbygginger av småkraftverk. Avhengig av om det er naturverninteresser eller næringsliv som blir spurt blir svarene henholdsvis negative og positive til utbygging.

Lokalt eierskap anses imidlertid som viktig hos begge grupper. Argumentet for lokalt eierskap er at da beholdes verdiskapningen lokalt og føres ikke ut av kommunen. Et annet spørsmål er om de som investerer i et småkraftverk vil reinvestere kraftinntektene og fortsette med å drive et ulønnsomt gårdsbruk. Konklusjonen på det spørsmålet var at bare folk ble boende var det opp til dem hva de brukte pengene til.

Hvordan kraften utnyttes er også forskjellig. Noen bygger ut for å selge kraften, mens andre igjen ønsker å benytte den til eget formål. Gjennom å produsere egen kraft får en tilgang på en forutsigbar leveranse og pris, noe som kan være viktig i småskalaproduksjon.

På grunn av lite forskning er det vanskelig å si hvorvidt de sosioøkonomiske konsekvensene er positive eller ikke. Det ser ut til å avhenge av flere faktorer, blant annet eierskap og om den økte inntekten bidrar til ny verdiskapning eller ikke.

Merknad fra fagenhet kulturvern

Konflikt med automatisk fredet kulturminner

Tiltak i forbindelse med søknad om bygging av Fossbråten kraftverk er i konflikt med automatisk fredet kulturminne. Dette gjelder fangstanlegg bestående av tre fangstgroper med askeladden id'er 126912 og 126919. Fangstanlegget avgrenses mot sør/sørvest av Leiraelva. Det kan også hende at tiltak i forbindelse med kraftverket vil være i konflikt med kullgrop med id 126920 og 134426, dette avhenger av hvordan tiltaket utformes.

Fangstanlegget og kullgropene er automatisk fredet etter kulturminneloven §§ 4 b og c og 6. Det er etter kulturminneloven § 3 forbudt å gjennomføre tiltak som bl.a. kan skade, ødelegge eller utilbørlig skjemme automatisk fredete kulturminner, med mindre man har fått dispensasjon etter kulturminneloven § 8. Riksantikvaren er dispensasjonsmyndighet.

Konsekvensutredningen

I konsekvensutredningen er det konkludert med at tiltaket ikke er i konflikt med automatisk fredete kulturminner. I konsekvensutredningen er tiltaket endret i forhold til den opptegningen av tiltaket som ble sendt oss i forbindelse med befaringen og i forhold til det vi har uttalt oss til i brev av 10.2.2010. Oppland fylkeskommune har i brev av 10.2.2010 bedt om at tiltaket legges om, slik at konflikt med automatisk fredete kulturminner unngås, dette fordi både inntaksdammen og veien inn til den ble vurdert å være i konflikt med automatisk fredete kulturminner. Vi gjør oppmerksom på at det er kulturminnemyndigheten som er rette instans til å vurdere hvorvidt et tiltak er i konflikt med automatisk fredete kulturminner eller ikke. Alle endringer av tiltak i forbindelse med Fossbråten kraftverk som er i nærheten av automatisk fredete kulturminner skal sendes Oppland fylkeskommune for uttalelse. Med i nærheten av menes en sone på 30 meter rundt den nederste kullgropen (id 126920) og alle tiltak som ligger på tangen mellom Leiraelva og bekken øst for denne.

Søknad om dispensasjon etter PBL kap 19

Kommunen har valgt å ikke kreve reguleringsplan for området. Kulturminnemyndigheten i Oppland fylkeskommune håper at kraftutbygginger framover i større grad sendes oss som reguleringsplaner framfor som dispensasjoner etter PBL kap 19. Grunnen til dette er at det både for tiltakshaver og kulturminnemyndighet er enklere å forholde seg til automatisk fredete kulturminner i en reguleringsplanprosess enn ved dispensasjonssaker.

Kartgrunnlaget som har vært benyttet i saksprosessen til nå er for dårlig til at vi kan gjøre en endelig vurdering av hvilke konsekvenser tiltaket har for kulturminnene. Ved oversendelse av dispensasjon etter PBL kap. 19 til fylkeskommunen må det følge med detaljert(e) kart som viser plassering av alle tiltak i forbindelse med utbyggingen. Dette gjelder også midlertidige tiltak til bruk under anleggsarbeidet. Dersom det skjer endringer i tiltak må disse oversendes fylkeskommunen i tilfeller der de kan berøre automatisk fredete kulturminner.

I forbindelse med kap. 19 søknaden vil Oppland fylkeskommune foreta en befarings for å vurdere tiltakets innvirkning på kulturminnene. Befaringen kan gjennomføres enten før eller etter at dispensasjonen er sendt. Før befaringen må det foreligge detaljerte kart som viser plasseringen og utstrekningen av tiltak i forbindelse med utbyggingen. Kartene kan være foreløpige. Vi ønsker at tiltakshaver deltar på befaringen, slik at vi kan diskutere mulige løsninger. Riksantikvaren og kulturhistorisk museum vil også bli invitert til befaringen. Under befaringen vil Oppland fylkeskommunen måle inn kulturminnene med bedre nøyaktighet enn det som nå er tilfelle. Tiltakshaver trenger altså ikke å måle inn kulturminnene i forbindelse med søknaden.

Under befaringen vil vi ta stilling til om det er mulig å gjennomføre tiltaket slik det er planlagt. Området der det er størst konflikt ligger mellom Leiraelva og bekken øst for denne. Det vil bli tatt stilling til plassering av dammen og til veien inn til dammen, og hvorvidt disse fysisk eller visuelt skader eller skjemmer kulturminnene jf kulturminneloven § 3. Vi anbefaler tiltakshaver å se på en løsning der veien inn til dammen tas inn fra vestsiden av elva. Dersom det er nødvendig å føre veien inn fra østsiden bør det vurderes avbøtende tiltak her. Tiltakshaver bør også vurdere ulike avbøtende tiltak når det gjelder utforming av dammen, slik at denne i minst mulig grad skjemmer det nærliggende kulturminnet.

I forbindelse med befaringen vil vi også se på kullgropen med id 126920 og vurdere hvorvidt den kan bli liggende eller om det må søkes om dispensasjon etter kulturminneloven § 8 for denne.

Det er sannsynlig at det må søkes om dispensasjon etter KML § 8 for skjemming og/eller for utgravning av kulturminner i området mellom Leiraelva og bekken øst for denne, eventuelt også for kullgropen med id 126920. Søknaden sendes av Oppland fylkeskommune til Riksantikvaren. Oppland fylkeskommune kan anbefale en slik søknad, men det er opp til Riksantikvaren å godkjenne den. Dersom godkjenning ikke gis må tiltaket legges om. Saksbehandlingstiden for søknaden er ca 2 måneder. Søknaden etter KML § 8 kan først sendes etter at Oppland fylkeskommune har mottatt søknad om dispensasjon etter PBL § 19.”

Oppland fylkeskommune har i etterkant av kulturminneregistrering gitt følgende uttalelse i brev av 10.2.2010:

” ...

Kulturminner i tiltaksområdet for Fossbråten kraftverk

I forbindelse med befaring av tiltaksområdet ble det registrert fem automatisk fredete kulturminner og to etter-reformatoriske kulturminner. De fem kulturminnene, tre fangstgroper og to kullgroper, er automatisk fredet etter kulturminneloven § 4 b og c. Se vedlagte befarringsrapport for kart og nærmere beskrivelse. Det befarte området er, etter ønske fra tiltakshaver, noe større enn det faktiske tiltaksområdet. To av de registrerte kulturminnene ligger utenfor tiltaksområdet, mens ett ligger på grensen til tiltaksområdet.

I området for inntaksdammen ble det registrert tre fangstgroper (Id 126919 og 126912) og en kullgrop (Id 134426, dette kan dreie seg om en fangstgrop som er gjenanvendt som kullgrop). Fangstgropene kan være en del av et fangstsystem som strekker seg ut over det befarte området.

I lia nedenfor inntaksdammen ligger det en kullgrop (Id 126920) og to nyere tids kulturminner i form av reismiler (Id 126921 og 126922).

Kulturminnene er innmålt med håndholdt gps. Innmålingene har en nøyaktighet på +1-10 til 15 meter.

...

Vurdering og tilrådning

Det er et nasjonalt mål at det årlige tapet av verneverdige kulturminner ikke skal overstige 0,5% årlig. I utgangspunktet bør de registrerte kulturminnene bevares. Dersom tiltaket planlegges i konflikt med automatisk fredete kulturminner må det søkes dispensasjon etter kulturminneloven § 8.

Den planlagte plasseringa av inntaksdammen er i direkte konflikt med en av fangstgropene (ID 126919), mens nok en fangstgrop (ID 126912-3) kan stå i fare for å bli skadet i forbindelse med anleggsarbeidet. Plasseringen av inntaksdammen rett ved disse kulturminnene er ikke heldig og vi anbefaler at tiltaket legges om, slik at konflikt unngås. Oppland fylkeskommune vil ikke anbefale å søke om dispensasjon for en av fangstgropene i et fangstsystem, ettersom dette er en sjelden kulturminnetype i bygdenære strøk i Valdres, som det er viktig å bevare i sin helhet.

I e-post 30.5.2008 ga Rådgivende Biologer AS beskjed om at alternativ 2 droppes. Ut fra kartet ser det ikke ut som om alternativ 1 vil berøre den nederste kullgropa. Oppland fylkeskommune anbefaler at det tas hensyn til gropa i forbindelse med anleggsarbeidet og utforming av tiltaket, slik at den blir liggende med et inngrepsfritt område rundt seg. Området må minimum være 30meter i diameter fra sentrum av gropa. Dersom det ikke er mulig vil vi anbefale å søke om dispensasjon etter kulturminneloven § 8 første ledd for denne gropa. Gropa ligger tre meter sørvest for skogsbilvei, og innmålingen som ligger i Askeladden er dermed feil. Ved en eventuell utvidelse av skogsbilveien blir det nødvendig å søke om dispensasjon for denne gropa.

De nyere tids kulturminnene innenfor planområdet er ikke automatisk fredet, men Oppland fylkeskommune ber om at det tas hensyn til disse kulturminnene, slik at de ikke blir skadet av tiltaket eller i anleggsperioden. Det er opp til Nord-Aurdal kommune om disse kulturminnene har så høy lokal verneverdi at tiltaket eventuelt skal legges om slik at det ikke berører kulturminnene.

Konklusjon

Vi anbefaler at tiltaket legges om, slik at det unngås konflikt med automatisk fredete kulturminner. Dersom dette ikke er mulig, må det søkes om dispensasjon etter kulturminnelovens § 8 første ledd. Oppland fylkeskommune vil ikke anbefale å søke dispensasjon for fjerning av en av de tre fangstgropene, id 126919, mens det for kullgrop id 126920 kan anbefales dispensasjon.

Vi vil sterkt tilrå at tiltakshaver søker om dispensasjon etter kulturminneloven § 8 første ledd før konsesjonssøknaden skal behandles av NVE, ettersom konflikten med automatisk fredete kulturminner vil være et vesentlig tema i vurderinga. Vennligst gi fagenhet kulturvern skriftlig tilbakemelding dersom tiltakshaver ønsker å søke om dispensasjon, så vil vi utarbeide søknad for oversending til Riksantikvaren som er dispensasjonsmyndighet. Til en eventuell søknad om dispensasjon må tiltakshaver utarbeide detaljert kart som viser planlagt tiltak i forhold til registrerte kulturminner.

Vi minner om at dersom tiltaket planlegges lagt om på en slik måte at det vil berøre arealer som ikke er avklart i henhold til undersøkelsesplikten i henhold til kulturminneloven § 9, må trolig ny befarings gjennomføres."

Statens vegvesen uttaler i brev av 26.10.2010:

" ...

Statens vegvesen vil bli berørt ved at det legges en 22 kV jordkabel fra kraftstasjonen og til transformatoriosk T05090 HEDOPP. Det vil bli nærføring langs og kryssing av fylkesveg 264 med jordkabelen.

Statens vegvesen har ingen innvendinger til tiltaket.

Hvis det blir gitt konsesjon for omsøkte tiltak må det søkes Statens vegvesen om

kryssing/nærføring av fylkesveg 264 med jordkabel. Hvis eksisterende avkjørsel fra fylkesveg 264 til gnr. 24 bnr. 2 skal benyttes må det søkes om utvidet bruk av den.”

Naturvernforbundet i Valdres uttaler i e-post av 28.10.2010:

”...

”Landsstyret i Norges Naturvernforbund er bekymret over det omfanget som småskala kraftutbygging nå har fått og de omfattende inngrep de omsøkte prosjektene vil medføre i verdifull natur. Slik småkraftprosjekteringa har utviklet seg, kan man ikke regne dette som en miljøvennlig energiform. Naturvernforbundet mener dette er miljøpolitisk uforsvarlig. Vi krever at regjeringen gir overordna, nasjonale føringer og sørger for at det utvikles faglig metodikk og regelverk som evner å sikre naturverdiene bedre enn tilfellet er i dag. Inntil dette er kommet på plass, må alle konsesjonssøknader for småkraft legges på is.”

Som lokallag synes det naturlig at vi følger opp denne bekymringen. Videre vil vi minne om Norges Naturvernforbundets arbeid med energiøkonomisering.

Potensialet for å effektivisere energibruken er enormt - spesielt innen industrien og byggsektoren. Lavenergiutvalget som leverte sin rapport til Regjeringen juni 2009, mente at vi her i landet har muligheten til å halvere energiforbruket i våre bygg i løpet av de neste 30 åra. De konkluderte også med at vi kan senke energibruken i industrien med 20 prosent på 10 år.

Det internasjonale energibyrået IEA har trukket frem energieffektivisering som det viktigste virkemiddelet for å begrense den globale oppvarmingen til 2 grader.

Selv om energieffektivisering er både den mest miljøvennlige og som regel også den billigste løsningen, er det langt igjen før potensialet er utnyttet. Manglende kompetanse på området kan forklare noe av det. Det å sette i gang med energieffektivisering krever også førstegangsinvesteringer, noe som ikke alltid prioriteres. Det er også fortsatt store mangler i de politiske og markedsmessige mekanismene som skal motivere flere til å effektivisere energibruken.

De planlagte investeringer på nærmere 30 millioner kroner i det aktuelle kraftverket, vil med fordel kunne anvendes til energisparende tiltak i de kommuner som eier Valdres Energiverk. Det vil bli en viktig drivkraft i det videre arbeid med klimahandlingsplanen i kommunene.

Vårt forslag er at en ser nærmere på den økonomiske fordelene som ligger i energisparetiltak, før en arbeider videre med prosjektet.

Sammendrag:

Naturvernforbundet i Valdres er skeptisk mot utbygging av Leiraelva både i et miljømessig og et økonomisk perspektiv. Vi ber NVE – konsesjons- og tilsynsavdelingen om å vurdere en utredning av de økonomiske fordelene av energiøkonomisering som et alternativ til utbyggingen som foreslått.”

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

Søker har i brev av 30.11.2010 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

” ...

Nord-Aurdal kommune

Kommunen er positive til søknaden om bygging av Fossbråten kraftverk og har stilt vilkår for gjennomføring av utbyggingen som vil bli etterkommet og fulgt opp.

- 1. Det skal legges vekt på god utforming av anlegget og tilpassninger i terrenget.*
- 2. Dersom konsesjon på utbyggingen blir gitt skal anlegget byggemeldes med opplysninger om material- og fargevalg for kraftstasjon og inntaksdam, og om det har vært vurdert alternative vegtilkomster. Videre bildedokumentasjon av reismilene, landskapsplan i målestokk 1 :1000 som viser nye og eksiterende veger som blir utvidet, avkjøringer, parkeringsplasser, plassering av kraftstasjon med BRA og inntaksdam, registrerte kulturminner og turstier. Det forutsettes at vannkanal og andre anlegg som kan medføre fare blir sikret med inngjering og merking.*

Fylkesmannen i Oppland

Fylkesmannen mener at ulempene ved det planlagte kraftverket er begrensede og at fordelene ved den økte produksjonen av fornybar kraft oppveier ulempene og tilrår at det gis tillatelse til bygging av kraftverket. Det bør stilles følgende vilkår i en evt. konsesjon.

- 1. Minstevannføring på 0,05 m³/sek i perioden 01.05 – 30.11 tilsvarende som foreslått i konsesjonssøknaden.*
- 2. Krav om omløpsventil i kraftstasjonen.*
- 3. Standard naturforvaltningsvilkår.*

Vedr. pkt. 2 Omløpsventil i kraftstasjon er ikke tatt inn planen, men vil bli vurdert og drøftet før den evt. tas inn.

Naturvernforbundet i Valdres

Naturvernforbundet i Valdres er skeptiske mot utbygging av Leiraelva både i et miljømessig og økonomisk perspektiv og ber NVE om å vurdere en utredning av de økonomiske fordeler av energiøkonomisering som et alternativ til det planlagte kraftverket.

Naturvernforbundets skepsis når det gjelder kraftverksutbygginger tillater vi å hevde er prinsipiell for all kraftverksutbygging. En utredning om energiøkonomisering tillater vi oss å hevde ikke er innfor det som kreves i konsesjonssøknader for småkraftverk.

Oppland fylkeskommune

Fylkeskommunen er positive til konsesjonssøknaden dersom NVE finner grunnlag for at konsesjon til kraftverksbyggingen skal gis. Videre stilles følgende vilkår:

- 1. Konsesjon bør innholde vilkår om minstevannføring gjennom heleåret, 65 l/s i perioden 01.05 – 30.09 og 50 l/s i perioden 01.10 – 30.04.*
- 2. Omløpsventil bør monteres for å hindre tørrlegging av elva ved evt. driftsutfall.*
- 3. Det skal legges vekt på god utforming av anlegget og tilpassninger i terrenget.*
- 4. Krav om en konsekvensanalyse ved å overføre vannet fra sidebekken til inntaksdammen.*

5. *Standard naturforvaltningsvilkår bør inngå i en evt. konsesjon.*
6. *Fagenheten kulturvern vil uttale seg endelig til konsesjonssøknaden når det søkes om dispensasjon til PBl kap. 19. Videre kreves et kart som viser anlegget med vegtilkomster, og at det må gjennomføres en befaring for å vurdere utbyggings innvirkning på kulturminnene. Det er sannsynlig at det må søkes dispensasjon etter KML § 8 for skjerming og/eller utgraving for et eller flere av kulturminnene.*
7. *Utbyggingen kan ikke oppstartes før forholdet til automatiske fredede kulturminner er avklart, jf. Lov om kulturminner §§ 8 og 9.*

Vedr. pkt. 1 Krav om minstevannføring gjennom hele året vil påvirke kraftverkets økonomi ved redusert produksjon i vinterhalvåret. Minstevannføring opprettholdes som i konsesjonssøknaden 50 l/s i perioden 01.05 – 30.11.

Vedr. pkt. 2 Omløpsventil i kraftstasjon er ikke tatt inn planen, men vil bli vurdert og drøftet før den evt. tas inn.

Vedr. pkt. 4 Krav om konsekvensanalyse ved å overføre sidebekken med relativt liten vannføring gjennom store deler av året til inntaksdammen synes å være urimelig, og viser til konsesjonssøknaden vedr. minstevannføring.

Vedr. pkt. 6 Dette punkt vil bli fulgt opp slik at dette ikke forsinker saksbehandlingen av konsesjonssøknaden bl.a. med befaring tidlig på våren 2011 og evt. dispensasjonssøknader.

Statens vegvesen

Vegvesenet har ingen innvendinger til tiltaket. Det må søkes om tillatelse til kryssing/nærføring av fylkesveg 264 med 22 kV jordkabel, og søkes om tillatelse til utvidet bruk av avkjørsel fra fylkesveg 264 ved Fossbråten.”

Tilleggsopplysninger og kommentarer til disse

Valdres Energiverk AS har i etterkant av befaring uttalt i e-post av 31.5.2011:

” ...

Viser til konsesjonsbefaringen den 24. ds. som etter min vurdering ble faglig godt gjennomført med objektive representanter fra høringsinstansene, og som resulterte i svært få merknader og krav om tiltak i forhold til planene i konsesjonssøknaden.

Inntaket, sidebekken og adkomsveg til inntaksdam

Dam og kanal frem til inntak vil bli bygget som planlagt i søknaden. Jon Olav Stranden fra Norconsult som deltok under befaringen har utarbeidet forslag til ny for trace for adkomstveg og rør for sidebekken slik at kulturminnene ikke skjemmes. Forslaget følger vedlagt.

Rørtrace fra inntak til kraftstasjon

Rørtrace vil bli lagt som planlagt i søknaden, og trace vil bli justert i områder der dette er nødvendig for ikke å skjemme kulturminner. Befaringen viste at rørtraceen vil ha nærføring /følge bestående skogsbilveger i store deler av rørtraceen.

Kraftstasjon og adkomstveg

Kraftstasjon er lokalisert til et område ovenfor fossen. Ved opparbeidelse av tomt for kraftstasjon, utløp og adkomstveg vil det dette bli utført slik at anlegget blir skjult ved at verneskog på nedsiden beholdes og som vil gi liten mulighet for innsyn til anlegget fra Leiraområdet.

Tilknytning av kraftverket til Valdres Energi's 22 kV nett. Trace for 22 kV kabel blir beholdt som planlagt i søknad, men blir justert der dette viser seg nødvendig ved vanskeligheter med fremføringen. Valgt kabeltrace er ikke i konflikt med kjente kulturminner eller andre problemer med fremføring."

Norconsult v/Jon Olav Stranden har etter sluttbefaring endret planene for atkomstvei til hovedinntaket og trasé for overføringsrøret i notat datert 30.5.2011:

"...

Det ble gjennomført konsesjonsbefaring på Fossbråten/ Leiraelva den 24. mai 2011. Under befaringen ble planlagte tiltak i forbindelse med planlagte Fossbråten kraftverk synfart.

Siden den opprinnelige befaringen av prosjektet i 2007 er det drevet omfattende hogst i området ved inntaket, og det er etablert nye skogsbilveier (se Figur 1). Med hensyn på at det er et fredet kulturminne (fangstgrop) nært opprinnelig planlagt adkomstveg foreslås det å legge adkomstvegen fra skogsbilvegen nordøst for inntaket. Kart med 5 m koter og flyfoto over denne strekningen er vist i hhv. Figur 1 og Figur 2.

Avkjøringen fra eksisterende skogsbilvei legges der sidebekken krysser veien, slik at overføringsrøret kan legges i/ ved adkomstvegen på hele strekningen. Markbefaringen viste at mesteparten av tilsiget til det opprinnelig planlagte inntakspunktet i sidebekken krysser vegen på dette punktet. Selve inntaket i bekken må legges noen meter høyere i terrenget enn veien, for å sikre at inntaket ligger høyere enn høyeste punkt på overføringsstrekningen. Inntaket må selvsagt også dykkes tilstrekkelig for å ligge frostfritt. Det må derfor etableres en enkel vei opp til dette inntaket, som kan brukes for etablering av en liten inntaksdam, legging av rør, samt beholdes som faring for adkomst og tilsyn/vedlikehold i driftsfasen. Slik adkomstveien nå er skissert, må overføringsrøret legges med et høybrekk (Figur 1). Dette gjør at det muligvis må settes inn en liten ventil på høybrekket for å kunne tappe ut luft fra røret, men sannsynligvis vil det bli frispelstrømning i røret over høybrekket, og da kan lufterventilen unngås. Dette er detaljer som må avklares under detaljeringen, og som heller ikke har noen nevneverdig betydning for den fysiske utformingen av tiltaket eller terrenginngrepene.

Endringen i adkomsttraséen gir omtrent uendret veilengde, mens overføringsrøret fra sidebekken blir ca. 2-300 m lengre. Dette vil gi en viss økning i kostnadene, men ettersom dette er rør med liten trykklasse og dimensjon, er endringen beskjeden. Veien legges samtidig i lettere terreng og for en stor del over hogstmark, slik at dette vil redusere terrenginngrepene. Eksakt trasé på adkomsten må planlegges i detaljeringsfasen, men det vil bli en trasé som er tilpasset høyden på bekeinntaket i sidebekken, som følger topografien på en god måte og samtidig ikke skjemmer eksisterende kulturminner."

Oppland fylkeskommune har følgende merknader i forhold til automatisk fredete kulturminner i brev av 14.6.2011:

"...

Forholdet til kulturminner

Oppland fylkeskommune gjennomførte arkeologisk registrering i området den 27.10.2008. Det er registrert automatisk fredete kulturminner — fangstgroper og kullgroper — i områdene som blir berørt av tiltaket. Kulturminnene er automatisk fredete etter kulturminnelovens § 4 og 6. Det er også registrert nyere tids kulturminner i form av kullmiler.

Innspill etter befaring

Ved befaringen den 25.4.2011 ble det foretatt en vurdering av forholdet til kulturminner ved de ulike objektene som blir berørt.

Anleggsveg

Kullgropa id126920 er registrert sør i tiltaksområdet ca. 3 meter fra planlagt anleggsveg. Denne vegen er opparbeidet tidligere. Vegen ligger innenfor den automatisk fredete sikringssonen på fem meter omkring gropa. Vi forutsetter imidlertid at det ikke er nødvendig med nye tiltak ved vegen. Kullgropa må merkes i forbindelse med anleggsarbeidet.

Atkomstveg/rørgate til inntaksbasseng

Nord for den planlagte inntaksdammen er det registrert tre fangstgroper (id126912-1 og -2 samt 126919) og en kullgrop/fangstgrop (id134426). Her er det planlagt atkomstveg samt overføringsrør til inntaksbassenget. Vegen er planlagt mellom fangstgropa id126919 og Leira-elva. Id126919 ligger ytterst på brinken overfor elva. Terrenget stuper bratt ned i elva, slik at en veg vil medføre store terrenginngrep i form av skjæringer. Tiltaket slik det er planlagt er i direkte konflikt med det automatisk fredete kulturminnet, og krever derfor dispensasjon etter kulturminnelovens § 8, 1. ledd. Ved befaringa ble det fra tiltakshavers side påpekt at en ville finne en annen trase for atkomsten til dammen. Oppland fylkeskommune støtter dette. Den planlagte rørgaten bør også legges om, da denne sannsynligvis vil medføre konflikt med det automatisk fredete kulturminnet.

Undersøkelsesplikten etter kulturminnelovens § 9

Dersom det planlegges ny atkomstveg til inntaksdammen som berører områder som ikke er avklart med hensyn til automatisk fredete kulturminner, bør det gjennomføres en supplerende arkeologisk registrering, jf. undersøkelsesplikten etter kulturminnelovens § 9. Ved registreringen vil vi også foreta en vurdering av eventuelt nytt forslag til rørgate til inntaksdammen.

Konklusjon

Kullgropa id126920 ligger tre meter fra eksisterende veg, som er planlagt benyttet under anleggsarbeidet. Gropa må merkes under anleggsarbeidet.

Planlagt atkomstveg/rørgate til inntaksdammen er i direkte konflikt med den automatisk fredete fangstgropa id126919. Traseen bør legges om, slik at en unngår konflikt med kulturminnet. En evt supplerende arkeologisk registrering i området kan gjennomføres i samband med en ny høring.

Kullmilene id126921 og 126922 ble ikke befart den 25.5.2011. Kulturminnene ligger antakelig utenfor tiltaksområdet. Kulturminnene er ikke vernet eller fredet. De har en lokal verneverdi.”

Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) merknader

Om søker

Søker er Fossbråten kraftverk AS v/Valdres Energiverk AS (VEAS). VEAS eies av Nord-Aurdal, Øystre- og Vestre Slidre kommuner. Fallretten eies av Steinar Fossbråten, Arne Månun og Svein Ole Lappen. Det er inngått avtale mellom søker og fallrettighetshaverne om at VEAS skal ha dispensasjonsretten over fallretten med det formål å søke konsesjon for bygging og drift av Fossbråten kraftverk. Det vil bli dannet et eget selskap, Fossbråten Kraftverk AS, som er under stiftelse, som skal stå som konsesjonær og være ansvarlig for bygging og drift av anlegget.

Om søknaden

Fossbråten kraftverk v/Valdres Energiverk AS søker etter vannressursloven § 8 om tillatelse til å bygge Fossbråten kraftverk med tilhørende anlegg. Videre søkes det om tillatelse etter energiloven til å bygge og drifte Fossbråten kraftverk med tilhørende koblingsanlegg og kabler.

Søker ønsker å utnytte et fall på 240 meter i Leiraelva mellom inntak på kote 703 og kraftstasjon på kote 463. I tillegg ønsker søker å overføre en sidebekk til inntaket, noe som vil øke produksjonen med ca. 3 %. Kraftverket er planlagt med installert effekt på maksimalt 2,9 MW som vil gi en årlig middelproduksjon på 8,0 GWh. Utbyggingen vil berøre en strekning på ca. 1,25 km av Leiraelva. Søker foreslår å slippe en minstevannføring på 50 l/s i perioden 1.mai – 30.november.

Beskrivelse av området

Leiraelva renner ut i Leira, sørvest for Fagernes i Nord-Aurdal kommune i Oppland. Leiraelva har i hovedsak sitt utspring fra Sustjernet og Leirin, mens bekken som skal overføres kommer fra myrområdene sørøst i nedbørfeltet. Prosjektet vil utnytte et nedbørfelt på 46,3 km² og ligger i området mellom skoglandskapet i Valdres og høyfjellet ved Beitostølen mot Jotunheimen. I dette området går skogen opp i ca. 950-1000 moh, og grenser opp mot relativt lavtliggende fjellområder med høydedrag typisk mellom 1100-1300 moh. Dalføret Valdres skjærer seg markant inn i det slake skog- og fjellandskapet. Elvestrekningen mellom planlagt inntaksdam og kraftstasjon ligger i uveisomt terreng. Området hvor kraftanlegget er planlagt plassert er dekket av løv- og barskog.

Eksisterende inngrep i vassdraget

I deler av området har det de senere år vært avvirket skog. Det er opparbeidet skogsbilveier i området, blant annet langs store deler av planlagt rørtrasé, samt på deler av planlagt veistrekning frem til inntaket. Det har frem til år 2000 vært drikkevannsuttak i elva, like oppstrøms Fossbråtenfossen. Frem til 1958 var det et lite kraftverk i elva som leverte strøm lokalt, samt et vandrevet sagbruk (frem til ca. 1950).

I området ovenfor inntaket passerer en 132 kV regionalnettlinje, og på Leira ligger distribusjonsnettet (22 kV) som kabelnett. Ca. 3 km oppstrøms planlagt inntak ligger Fagernes lufthavn, Leirin.

Teknisk plan

Overføringer

Det er planlagt å overføre en sidebekk som løper sammen med Leiraelva ca. 50-100 meter nedstrøms inntaket. I bekken vil det bli anlagt en liten dam ca. på kote 728. Da det er et fredet kulturminne (fangstgrop) nært opprinnelig planlagt adkomstvei, ble det under sluttbefaringen foreslått å legge adkomstveien fra skogsbilveien nordøst for inntaket. Avkjøring fra eksisterende skogsbilvei legges der sidebekken krysser veien. Vannet vil bli ført i nedgravd PE rør med diameter 2-300 mm og vil følge adkomstveien på hele strekningen ned til hovedinntaket i Leiraelva på kote 703. Endring av adkomsttraseen gir omtrent uendret veilengde, mens overføringsrøret fra sidebekken blir ca. 400 m istedenfor 150 m.

Inntak

Inntaket er planlagt på kote 703. Det er fjell i dagen ved inntaket, og damkronen blir 10 - 20 meter lang. I forbindelse med dammen vil det bli etablert ei bru over elva for å lette skogavvirkningen i området. Fra inntaksbassenget sprenges en om lag 2 meter bred kanal ca. 50 meter sørover mot en rygg i terrenget. Ryggen er trolig en løsmasserygg, men det kan ikke utelukkes at det må sprenges en

fjellgrøft gjennom ryggen som er 10 - 20 meter bred. Inntaksbassenget vil strekke seg ca. 50 meter oppover elva ved normal driftsvannstand.

Rørgate

Totalt blir rørgaten fra hovedinntaket til kraftverket ca. 1000 meter lang. På 500-700 meter av rørtraseen følger eksisterende traktorvei. På denne strekningen blir det nødvendig med en utvidelse av den eksisterende traktorveien. Røret vil i sin helhet være nedgravd, og vil delvis være en løsmassegrøft og delvis fjellgrøft. På store deler av traseen må det sprenges grøft. Det er antatt at rørgaten blir ca. 20 meter bred.

Kraftstasjon

Kraftstasjonen er planlagt rett oppstrøms Fossbråtenfossen, ca. på kote 463. Kraftstasjonen vil få en grunnflate på ca. 80 m². Inkludert adkomst beslaglegges et areal på 1-2 daa. Kraftstasjonen fundamenteres på fjell og får avløp til Leiraelva via en kort kanal rett oppstrøms Fossbråtenfossen. Det vil bli beholdt et belte av vegetasjon på utsiden av kraftstasjonen.

Elektriske anlegg

Kraftverket vil bli installert med en generator med ytelse 3,2 MVA og en spenning på 0,69 kV. Transformatoren får en ytelse på 3,2 MVA og en omsetning på 0,69/22 kV. Kraftverket tilkobles eksisterende trafo like nedenfor Fossbråten via en ca. 600 meter lang 22 kV jordkabel. Valdres Energiverks 22 kV nett, i Leiraområdet, er de senere år opprustet og har kapasitet til å ta imot produksjonen fra Fossbråten kraftverk.

Veier

Det planlegges å bygge en permanent adkomstvei til kraftstasjonen (ca. 50 meter) fra eksisterende vei som krysser Leiraelva like ovenfor Fossbråtenfossen. Til inntaket var det planlagt ny og permanent atkomstvei på ca. 200 meter. Siden den opprinnelige befaringen Norconsult gjennomførte i 2007 er det drevet omfattende hogst i området ved inntaket, og det er etablert nye skogsbilveier. Etter sluttbefaring ble det foreslått å legge adkomstveien nordøst for inntaket. Endringen i adkomsttraseen gir omtrent uendret veilengde. Det planlegges å anlegge en enkel vei til inntaket for overføringen. Ellers anlegges midlertidig anleggsvei langs rørtraseen (1000 meter). Store deler av rørtraseen følger imidlertid eksisterende traktorvei. Traktorveien har behov for noe opprusting over en ca. 500 – 700 m lang strekning.

Massetak og deponi

Det vil ikke bli behov for deponering av overskuddsmasser da disse skal nyttes til omfylling rundt rør. Behov for masser utover stedlige masser vil bli tilkjørt.

Hydrologisk grunnlag

Fossbråten kraftverk vil utnytte et nedbørfelt på 46,3 km². Nedbørfeltet har en effektiv sjøprosent på 3,5 % og snaufjellandel på 15 %. Klimaet i området er typisk kontinentalt og preget av lav vintervannføring og en nokså kort og intens vårflom. Høsten er preget av perioder med regnflommer/ snøsmelteflommer med opptil en måneds varighet.

Middelvannføringen ved inntaket er beregnet til 0,76 m³/s, og alminnelig lavvannføring er 0,05 m³/s. 5-persentil sommer- og vintervannføring er beregnet til hhv 0,065 m³/s og 0,05 m³/s. Maksimal slukeevne i kraftverket er planlagt til 1,5 m³/s som tilsvarer 197 % av middelvannføringen. Minste

slukeevne er planlagt til $0,15 \text{ m}^3/\text{s}$ som tilsvarer 18 % av middelvannføringen. I et år med middels vannføring vil det være 52 dager med tilrenning større enn maksimal slukeevne, og 139 dager med tilrenning lavere enn minste slukeevne.

Det er foreslått å slippe en minstevannføring på 50 l/s i perioden 1.5. til 30.11. Det er ikke foreslått minstevannføring resten av året. Ifølge søknaden vil dette medføre at 60 % av tilgjengelig vannmengde benyttes til kraftproduksjon.

Produksjon og kostnader

Søker har beregnet gjennomsnittlig kraftproduksjon i Fossbråten kraftverk til ca. 8,0 GWh fordelt på 2,3 GWh vinterproduksjon og 5,7 GWh sommerproduksjon. Byggekostnadene er estimert til 29,8 mill. kr. Dette gir en utbyggingspris på 3,73 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger, men ved å oppjustere kostnadene til 2010-nivå har vi kommet frem til en estimert byggekostnad på 30,10 mill. kr. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Etablering av kraftstasjon med adkomst vil beslaglegge ca. 1-2 daa. Ved inntaket må det påregnes et arealinngrep på ca. 3 daa inkludert inntaksdam, kanal og selve inntaksbassenget. Rørtrasé med midlertidig adkomst og depot for omfyllingsmasser vil anslagsvis legge beslag på om lag 20 m bredde i hele rørgatens lengde, arealet blir da ca. 20 daa. Deler av strekningen er allerede opparbeidet skogsbilvei, denne må opprustes for å tåle anleggstrafikk. Adkomstvei til inntaket og planlagt bro i tilknytning til inntaksdammen legger beslag på 5-10 meters bredde og en lengde på 200 m, arealet blir da ca. 2 daa.

Fossbråten kraftverk v/Valdres Energiverk AS har inngått avtale med berørte fallrettseiere og grunneiere mellom kote 703 og 463 i Leiraelva for etablering av Fossbråten Kraftverk AS. Fallrettseierne er: Steinar Fossbråten, Arne Månnum og Svein Ole Lappen.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Nord-Aurdal kommune har vurdert omfanget av de planlagte inngrepene som så vidt begrenset at det ikke kreves utarbeidelse av ny reguleringsplan for området. Det må søkes om dispensasjon fra arealbruksplanen.

Kommunen uttaler videre at søknaden skal byggesaksbehandles. Dette medfører ikke riktighet da energianlegg med konsesjon er unntatt byggesaksbehandling etter plan og bygningsloven. Utbygging av vannkraftverk behandles av NVE gjennom godkjenning av detaljplan og oppfølging i bygge- og driftsfasen.

Samlet plan (SP)

Prosjektet omfattes ikke av Samlet Plan for vassdrag.

Verneplan for vassdrag

Vassdraget omfattes ikke av verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder (INON)

Det planlagte kraftverket vil ikke føre til bortfall av inngrepsfrie områder.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden er behandlet etter reglene i kapittel 3 i vannressursloven. Den er kunngjort og lagt ut til offentlig ettersyn. I tillegg har søknaden vært sendt lokale myndigheter og interesseorganisasjoner, samt berørte parter for uttalelse. NVE var på befaring i området den 24.5.2011 sammen med representanter for søkeren, kommunen, Fylkesmannen i Oppland, Oppland fylkeskommune, Naturvernforbundet i Valdres og fallrettseierne. Høringsuttalelsene har vært forelagt søkeren for kommentar.

Nord-Aurdal kommune (NAK) er positive til utbygging av Fossbråten kraftverk og ser ingen åpenbare grunner til at prosjektet ikke kan gjennomføres så lenge de kartlagte interessene blir tatt hensyn til. NAK mener at det skal legges vekt på god utforming ved planlegging og gjennomføring av tiltaket. Det skal legges vekt på god terrengtilpassing løsninger som tar vare på mest mulig av eksisterende vegetasjon.

Fylkesmannen i Oppland (FM) mener ulempene ved det planlagte kraftverket er begrenset og at fordelene ved den økte produksjonen av fornybar kraft oppveier ulempene. FM anbefaler derfor at det gis tillatelse til en utbygging av Fossbråten kraftverk, men at det i en ev. tillatelse bør stilles visse vilkår. FM mener at det må slippes en minstevannføring på 0,05 m³/s i perioden 1.5-30.11. Det må ifølge FM stilles krav om etablering av omløpsventil i kraftstasjonen og standard naturforvaltningsvilkår må legges til grunn for en tillatelse.

Oppland fylkeskommune (FK) er positive til en konsesjon gitt visse vilkår. De mener det må slippes minstevannføring hele året tilsvarende 5-persentilverdiene for sommer og vinter. En omløpsventil bør installeres for å hindre tørrlegging av elva ved et eventuelt driftsutfall. Videre mener FK at anleggsarbeidet bør utføres så skånsomt som mulig med minst mulig terrenginngrep og at kraftstasjon og inntaksdam bør bygges i materialer som er best mulig tilpasset omgivelsene. FK mener at konsekvensene ved bekkeoverføringen ikke er redegjort bra nok. Standard naturforvaltningsvilkår bør inngå i en eventuell konsesjon. Videre anbefaler FK at tiltaket justeres for å unngå konflikt med automatisk fredete kulturminner. Dersom dette ikke er mulig, må det søkes om dispensasjon etter kulturminneloven § 8 første ledd. Utbyggingen kan ikke starte før forholdet til automatisk fredete kulturminner er avklart.

Statens vegvesen har ingen innvendinger mot tiltaket, men påpeker at de vil bli berørt ved at det legges en 22 kV jordkabel fra kraftstasjonen og til transformatoriosk. Det vil bli nærføring langs og kryssing av fylkesveg 264 med jordkabelen. Hvis det blir gitt konsesjon for det omsøkte tiltak må det søkes Statens vegvesen om kryssing/nærføring av fylkesveg 264 med jordkabel. De påpeker også at dersom avkjørsel fra fylkesveg 264 til gnr. 24 bnr. 2 skal benyttes må det søkes om utvidet bruk av den.

Naturvernforbundet i Valdres (NVF) er skeptisk til utbygging av Leiraelva både i et miljømessig og et økonomisk perspektiv. De ber NVE om å vurdere en utredning av de økonomiske fordeler av energiøkonomisering som et alternativ til foreslåtte utbygging.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempene

Nedenfor har vi gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og skadene/ulempene ved den planlagte utbyggingen:

Fordeler

- Prosjektet vil i følge søknaden gi ca. 8,0 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon
- Prosjektet kan bidra til lokal aktivitet og verdiskapning i lokalsamfunnet
- Prosjektet vil gi inntekter til fallrettseierne, grunneierne og Fossbråten kraftverk AS

Ulemper

- En utbygging vil medføre redusert vannføring i Leiraelva over en strekning på 1250 meter mellom inntak og kraftstasjon samt i overført bekk og kan medføre negative virkninger for det biologiske mangfoldet i og langs elva
- Aurebestanden kan bli negativt berørt ved utfall av kraftverket

NVEs vurdering

Det er søkt om konsesjon for bygging av Fossbråten kraftverk i Leiraelva i Nord-Aurdal kommune. Kraftverket vil ha inntak på kote 703 og kraftstasjon på kote 463.

Høringspartene er i all hovedsak positive til utbyggingsplanene på visse vilkår. NVE er imidlertid negative i et miljømessig og økonomisk perspektiv.

Hydrologiske virkninger av utbyggingen

Utbyggingsprosjektet i Leiraelva har et nedbørfelt på 46,3 km² og middelvannføringen ved inntak er 0,76 m³/s. Det maksimale vannuttaket er satt til 1,5 m³/s, noe som utgjør ca. 200 % av middelvannføringen. I et år med en gjennomsnittlig avrenning vil det være et flomoverløp over dammen i ca 52 dager og kraftverket vil stå i 139 dager pga. for liten vannføring. Totalt vil da ca. 59 % av vannet utnyttes til kraftproduksjon og restvannføringen ved inntaket blir ca 41 %. Alminnelig lavvannføring ved inntaket er beregnet til 50 l/s. 5-persentil-verdien for sommer- og vintervannføring er beregnet til hhv 65 og 50 l/s. Tilsiget fra restfeltet er svært begrenset og vil i gjennomsnitt bidra med 7 l/s ved kraftstasjonen.

NVE mener at omsøkt slukeevne ivaretar noe av vassdragets naturlige vannføringsdynamikk ved at det er overløp et visst antall dager i året. Drift i kraftverket vil etter foreliggende planer imidlertid føre til at Leiraelva blir helt tørrlagt i perioder om vinteren da det naturlig vil være en viss vannføring i elva.

Biologisk mangfold

Rødlistearter

Det er påvist en rødlistet lavart, gubbeskjegg, som er funnet på gran flere steder langs dalsidene ned mot elven. Gubbeskjegg er kategorisert som nær truet (NT) i Norsk Rødliste 2010. Arten har antakelig økologisk optimum på gamle trær i relativt glissen og fuktig skog der den vanligvis vokser epifyttisk på bartrær. Det er kjent en trekkvei for gaupe i influensområdet, men trekkveien berøres ikke direkte av tiltaket. Gaupe er kategorisert som sårbar (VU) i rødlisten.

FM deler utreders vurdering av at potensialet for ytterligere forekomster av rødlistearter i området er beskjedent.

NVE har i forbindelse med sluttbehandlingen av søknaden søkt i Artsdatabanken den 10.6.2011. Det er ikke registrert noen nye rødlistede arter innenfor influensområdet.

Når det gjelder tiltakets virkning for gubbeskjegg vurderer vi at arten sannsynligvis vil bli påvirket, men i begrenset grad. Etter vårt syn vil pålegg om minstevannføring og det faktum at arten ser ut til å trives der det ikke er så soleksponert, kunne ivareta artens livsbetingelser i tilstrekkelig grad.

Det er kjent en trekkvei for gaupe i influensområdet som ikke vil bli direkte berørt av tiltaket. NVE mener at tiltaket ikke vil få nevneverdige konsekvenser for gaupe.

Terrestrisk miljø

Naturtypen ”bekkekløft” er registrert i Leiraelva i forbindelse med miljøkartleggingen som er utført. Bekkekløften har fått verdien C, ”lokalt viktig”. Årsaken til at naturtypen bekkekløft er ansett som viktig, slik det er beskrevet i DN-håndbok 13 (2006), er at de har konstant høy fuktighet og stabile miljøforhold. Samtidig har de store variasjoner i naturforhold som gir et høyt artsmangfold og tidvis stort innslag av rødlistearter. Slike miljøer er ofte velegnet for å huse fuktighetskrevede kryptogamer. Funn av gubbeskjegg i dette området er med på å øke verdien til kløfta.

I området der kraftstasjonen er planlagt er en lokalitet med ”bjørkeskog med høgstauder” registrert. Lokaliteten er klassifisert som lokalt viktig (C). Årsaken til at naturtypen ”bjørkeskog med høgstauder” er ansett som viktig, jf. DN-håndbok 13 (2006), er at den er artsrik og produktiv. Deler av naturtypen danner viktige kontinuitetsmiljøer og ivaretar spesielle leveområder for planter og dyr. Naturtypen er viktige beiteområder for hjortevilt. Rørgate og kraftstasjon vil berøre det østre hjørnet av naturtypen.

Utover bekkekløften og bjørkeskogen med høgstauder ble det ikke gjort spesielle funn innenfor det terrestriske miljøet i tiltaksområdet.

FK mener at det biologiske mangfoldet i og rundt elva kan bli skadelidende dersom det ikke slippes tilstrekkelig minstevannføring sommer og vinter. FK antar at sannsynligheten for at fossefall hekker langs elva er ganske stor i og med at den hekker i flere andre vassdrag i nærheten.

Når det gjelder kunnskapsgrunnlaget i søknaden er naturverdiene kartlagt i en egen rapport utarbeidet av firmaet Rådgivende biologer AS. Rapporten baserer seg på to feltdager, litteraturstudier, søk i nasjonale databaser og nettbaserte karttjenester, muntlig og skriftlig kontakt med forvaltning og lokale aktører. Flora og fauna er registrert, og det er lagt vekt på å kartlegge naturtyper, karplanter, lav og moser i influensområdet. Etter NVEs vurdering er kartleggingen utført av kvalifisert personell og i tråd med de kravene som NVE stiller i sitt veiledningsmaterieell. NVE er klar over at det er mulig å avdekke flere arter knyttet til Leiras bekkekløft ved en utvidet kartlegging, men mener at kartleggingen er tilstrekkelig utført for å kunne fatte vedtak i saken. NVE mener at ”Naturmangfoldlovens” § 8 er oppfylt.

NVE vil vise til OEDs retningslinjer for små vannkraftverk hvor det står at ”tiltak som kommer i konflikt med arter som er ”kritisk truet” eller ”sterkt truet”, eller naturtyper Norge har et internasjonalt ansvar for ... kan ikke påregne å få konsesjon”. Bekkekløfter er, ifølge de samme retningslinjene, en naturtype som Norge kan sies å ha et internasjonalt ansvar for. Bekkekløften i Leiraelva er gitt verdi C, og miljørapporten har vurdert konsekvensen for bekkekløften til å være negativ. Samlet vurdering av konsekvens for biologisk mangfold er satt til middels negativ.

NVE vurderer det slik at siden det er begrenset potensial for ytterligere funn av rødlistearter i bekkekløften og at den er gitt verdi C, så vil ikke en viss påvirkning av denne ved en ev. utbygging

være avgjørende i vår vurdering. Vi legger da til grunn at det er fastsatt vilkår som kan ivareta noe av interessene.

En utbygging av elvestrekningen vil etter NVEs oppfatning ha negative konsekvenser for livsgrunnlaget for ev. fossefall og for bunndyrfaunaen i elva. Fossefallet hekker ofte i tilknytning til fosser og stryk som gir skjul for naturlige fiender. Vinteren er en kritisk periode for arten, og den er avhengig av tilgang på føde, bl.a. bunndyr, og partier med åpent vann. Bunndyrfaunaen er også avhengig av rennende vann gjennom hele året, og en stor del av bl.a. steinflueartene har en vesentlig vekst i vinterhalvåret. Ved en eventuell utbygging, mener NVE at det må slippes en tilstrekkelig minstevannføring hele året for å opprettholde det biologiske livet i og rundt elva.

Akvatisk miljø

Det er ikke blitt utført en egen fiskeundersøkelse i Leira i forbindelse med søknaden. På den berørte strekningen skal det i følge miljørapport være noe bekkeåure, sik og ørekyt som slipper seg ned fra Sustjernet. Den berørte elvestrekningen har liten verdi med tanke på gyte- eller oppvekstforhold for fisk. En ca. 600 m lang strekning mellom fossen nedstrøms kraftstasjon og Strondafjorden har gode gyte- og oppvekstforhold for aure. Søker konkluderer samlet sett med at verdien for fisk og ferskvannsbiologi er liten til middels.

Flere av høringspartene er bekymret for hvordan en utbygging vil påvirke livet i elva. FK mener at det må slippes en minstevannføring hele året av hensyn til det biologiske mangfoldet i og rundt elva. Både FM og FK vektlegger de mulige negative virkningene for fisk nedstrøms kraftstasjonen, og at det derfor bør stilles krav om omløpsventil i kraftverket dersom det gis konsesjon. Fossbråten kraftverk v/Valdres Energiverk AS imøtekommer ikke FKs krav om minstevannføring hele året og mener dette vil påvirke prosjektets økonomi ved redusert produksjon i vintersesongen. Søker vil komme tilbake til et ev. krav om omløpsventil. NVE mener dette må vurderes som en del av sluttbehandlingen.

Plassering av kraftstasjonen vil, etter NVEs vurdering, ikke berøre de deler av Leira som har vesentlige verdier for fisk. Fossen nedenfor kraftstasjonen er et naturlig vandringshinder for aure fra Strondafjorden. Videre mener vi at det er viktig å ivareta de mulige gyteområdene som finnes i elvestrekningen mellom fossen og Strondafjorden. Her er det i følge miljørapporten gode gyteforhold for aure.

Dersom det gis konsesjon til bygging av Fossbråten kraftverk, mener NVE, at det av hensyn til fisk og øvrig akvatisk liv på berørt strekning må slippes tilstrekkelig minstevannføring hele året. Videre vil installasjon av omløpsventil etter vårt syn ivareta fiskeinteressene nedenfor kraftstasjonen ved uforutsette utfall i kraftverket.

Forholdet til naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven (nml) trådte i kraft den 1. juli 2009 og legger føringer for myndigheter der det gis tillatelse til anlegg som vil kunne få betydning for naturmangfoldet. Loven fastsetter forvaltningsformål for arter, naturtyper og økosystemer, og lovfester en rekke miljøretslige prinsipper, blant annet "føre-var" prinsippet og prinsippet om økosystemforvaltning og samlet belastning.

Nml §§ 4 og 5 omhandler forvaltningsmål for økosystemer og arter. Målene er av både kvantitativ og kvalitativ karakter. Antallet naturtyper, økosystemer, arter og genotyper skal opprettholdes på lang sikt. Prosesser, produktivitet og arters utbredelsesområder og økologiske funksjonsområder skal ivaretas så langt det anses rimelig og nødvendig for å nå målet.

NVEs vurdering er at truede og/eller sårbare vegetasjonstyper eller områder som er kartlagt som utvalgte naturtyper med regional (B) eller nasjonal (A) verdi bør vektlegges sterkere enn mer vanlig

forekommende vegetasjons- eller naturtyper. På samme måte mener vi at truede eller sårbare arter bør vektlegges sterkere enn arter med livskraftige bestander.

I influensområdet til det planlagte Fossbråten kraftverk er naturtypen bekkekløft registrert. Forekomsten er vurdert til C-verdi. Kløfta er sørvestvendt, noe som gjør at fordampingen vil være stor. I bekkekløfta er den rødlistede laven gubbeskjegg (NT) registrert. Sannsynligheten for å finne flere rødlistede eller uvanlige karplanter, lav og mosearter vurderes som liten i søknadens miljørapport. Rådgivende Biologer AS skriver i sin miljørapport at en redusert vannføring mest sannsynlig vil ha negativ virkning på forekomstene av gubbeskjegg, men at fuktighet avgitt fra minstevannføringen og at arten ser ut til å trives der det ikke er så soleksponert, gjør at den negative virkningen vurderes som liten. Gubbeskjegg er hovedsakelig truet på grunn av intensiv hogst og luftforurensning. Noe lavere luftfuktighet vil sannsynligvis ikke være avgjørende for artens livsmiljø. Med tilstrekkelig minstevannføring og en slukeevne i kraftverket som gjør at det fortsatt vil gå jevnlig flommer i vassdraget, mener NVE at fuktigheten i bekkekløfta vil opprettholdes til en viss grad etter en utbygging.

Vurderingen er basert på informasjon hentet fra DNs naturbase, Artsdatabankens artskart, miljørapport utarbeidet av Rådgivende Biologer AS, høringsuttalelser og egne erfaringer.

Nml § 9 om føre-var prinsippet skal sees i sammenheng med vurdering av kunnskapsgrunnlaget, som er omtalt ovenfor. NVE mener kunnskapsgrunnlaget er tilfredsstillende i forhold til sakens omfang og vurderer det som lite sannsynlig at det finnes uregistrerte verdier av betydning i influensområdet. For at bestemmelsen skal komme til anvendelse er det en forutsetning at det foreligger en reell risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, men det er ikke et krav at det skal være overveiende sannsynlig at en skade vil inntre. NVE kan ikke se at forutsetningen er oppfylt i denne saken, og bestemmelsen kommer dermed ikke til anvendelse.

NVE har ikke mottatt merknader knyttet til ev. uheldige sumvirkninger for naturmiljø eller landskap. Kommunen er heller ikke blant de som har særlig mange prosjekter til behandling. Nml § 10 om sumvirkninger er derfor ikke vurdert nærmere.

Naturmangfoldloven § 11 fastslår at tiltakshaver skal dekke kostnader ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som utbyggingen kan volde, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter. Ved en eventuell konsesjon vil det bli gitt et sett vilkår som ivaretar dette prinsippet.

Det følger av naturmangfoldloven § 12 at det skal brukes driftmetoder og teknikk som unngår eller begrenser skader på naturmangfoldet, som ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og framtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater. Dette er forhold som ivaretas gjennom en godkjenning av detaljplan og oppfølging av anlegget i en byggeperiode, dersom det gis konsesjon.

Landskap og friluftsliv

Tiltaket berører ikke INON områder.

Størsteparten av den berørte delen av Leira ligger godt skjult i terrenget. Fossbråtenfossen er godt synlig fra tettstedet Leira. Etter grunneiernes ønske er kraftstasjonen planlagt bygd på oversiden av fossen, og elven vil derfor bevares som landskapselement. Under sluttbefaring ble det diskutert utforming av kraftstasjon. En løsning der kraftstasjonen vil bli minst mulig synlig vil være det beste alternativet mht. landskapet.

I følge søknaden vil gravearbeid og sprenging påvirke landskapet i stor grad og det vil også i den forbindelse bli nødvendig med noe skoghogst. Store deler av influensområdet er fra før sterkt preget

av skogsdrift med hogstflater og skogsbilveier. I tillegg vil rørgate og adkomstvei til kraftstasjon delvis følge en tildels gjengrodd eksisterende traktorvei. De landskapsmessige inngrepene vil således bli begrensete.

Den omtalte bekkeløften i øvre deler av tiltaksområdet vil kunne bli noe mindre verdifull som landskapselement, men verdien er i utgangspunktet begrenset. I følge søknaden er området lite brukt i tursammenheng, og NVE er derfor av den oppfatning at slipp av minstevannføring på strekningen sammen med tidvis overløp i flomsituasjoner vil ivareta landskapsverdien i tilstrekkelig grad. Søknadens miljørapport konkluderer med at verdien av berørt landskap har middels verdi.

NAK påpeker at det skal legges vekt på god terrengtilpasning og å få til løsninger som tar vare på mest mulig av eksisterende vegetasjon. Alle inngrepene i forbindelse med bygging av veier, kraftstasjon, etablering av inntaksdams m.a. skal utføres så skånsomt som mulig.

NVE mener i likhet med NAK at alle inngrep skal utføres så skånsomt som mulig. Avbøtende tiltak som slipp av minstevannføring, nedgraving av rørgate og at det etableres midlertidig anleggsvei langs rørraseen vil etter vårt syn være tilstrekkelig for å ivareta landskap og friluftslivsinteressene i området. Dette er forhold som NVE ivaretar gjennom godkjenning og oppfølging av planer for byggearbeid og i anleggsfasen.

Kulturminner

Det er registrert fem automatisk fredete kulturminner i influensområdet, tre fangstgropene og to kullmiler. Ved opprinnelig planlagt adkomstvei/rørtrasé til inntaket ville en av de tre fangstgropene (ID 126919) bli direkte berørt, mens en annen fangstgrop (ID 126912-3) kunne bli skadet i forbindelse med anleggsarbeidet. Under sluttbefaring av området ble det diskutert alternativ adkomstvei/rørtrasé for bekkeoverføringen, og søker har utarbeidet et forslag til ny trasé for adkomstvei som ikke vil berøre disse fangstgropene. I lia nedenfor inntaket er det registrert en automatisk fredet kullgrop (ID 126920) 3 meter fra eksisterende vei, og to kullmiler (ID 126921 og 126922). Kullmilene ligger antakelig utenfor tiltaksområdet.

FK anbefaler at tiltaket justeres, slik at det unngås konflikt med automatisk fredete kulturminner. FK legger til at det må gjennomføres en supplerende arkeologisk undersøkelse dersom planendringene berører områder som ikke er avklart med hensyn til automatisk fredete kulturminner.

NVE legger til grunn for sin vurdering at rørraseen og adkomstveien til inntaket plasseres slik at kullgropa og kullmilene ikke skades. Etter vår vurdering er dette løsbart, men ved en ev. konsesjon skal forholdet til kulturminner være endelig avklart med fylkeskommunen/Riksantikvaren før anleggsarbeidet kan starte. Med vanlig forbehold om undersøkelsesplikt og aktsomhetskrav som gis i standard konsesjonsvilkår, vil hensynet til kulturminner forøvrig etter NVEs syn være ivaretatt.

Oppsummering

Kraftverket vil etter de foreliggende planene gi ca. 8,0 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon på landsbasis, utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere årene. I 2010 klarerte NVE om lag 0,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller at de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsningen på fornybar energi. Tiltaket vil gi varige inntekter til søker, grunneiere og kommunen.

I vurderingen har NVE hovedsakelig lagt vekt på at tiltaket vil gi ny fornybar energi på ca. 8 GWh i tillegg til positive lokale ringvirkninger. Også hensynet til gyte- og oppvekstområder for aure fra Strondafjorden, verdifulle naturtyper, landskap og kulturminner er vektlagt. For å ivareta gyte- og oppvekstområder for aure mener NVE at det er nødvendig å installere omløpsventil. Med hensyn til natur- og landskapsverdier i området mener NVE at ulempene kan avbøtes ved at det blir sluppet tilstrekkelig minstevannføring hele året og at det legges vekt på terrengtilpasning av både veier og andre inngrep. NVE mener at hensynet til kulturminner vil ivaretas med vanlig forbehold om undersøkelsesplikt og aktsomhetskrav som gis i standard konsesjonsvilkår. Forutsatt at disse avbøtende tiltakene blir gjennomført, mener NVE at de negative konsekvensene kan reduseres i en slik grad at virkningen for allmenne og private interesser er akseptable.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene mener NVE at fordelene av det omsøkte tiltaket er større enn skader og ulemper for allmenne og private interesser slik at kravet i vannressursloven § 25 er oppfylt. NVE gir Fossbråten kraftverk AS tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Fossbråten Kraftverk med overføring av sidebekk. Tillatelsen gis på nærmere fastsatte vilkår.

Dette vedtaket gjelder kun tillatelse etter vannressursloven.

Forholdet til energiloven

Fossbråten kraftverk v/Valdres Energiverk AS har framlagt planer om installasjon av elektrisk høyspentanlegg som innebærer 600 m 22 kV jordkabel til eksisterende linjenett.

Virkningene av linjetilknytningen inngår i NVEs helhetsvurdering av planene, og er ikke avgjørende for konsesjonsvedtaket.

Valdres Energiverk AS er områdekonsesjonær og skal ifølge søknaden stå for bygging og drift av anlegget. Vi finner det ikke nødvendig med en egen anleggskonsesjon etter energiloven for høyspentilknytning til 22 kV nett. Nødvendige høyspentanlegg, inkludert transformering, kan bygges i medhold av nettselskapets områdekonsesjon.

Det er i følge Valdres Energiverk AS kapasitet til å ta imot produksjon fra Fossbråten kraftverk på eksisterende 22 kV nett.

NVE har ikke gjort en grundig vurdering av kapasiteten i nettet, og tiltakshaver er selv ansvarlig for at avtale om nettilknytning er på plass før byggestart. NVE vil ikke behandle detaljplaner før tiltakshaver har dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart. Slik dokumentasjon må foreligge samtidig med innsending av detaljplaner for godkjenning, jf. konsesjonsvilkårenes post 4.

Merknader til konsesjonsvilkårene etter vannressursloven

Post 1: Vannslipp

Følgende data for vannføring og slukeevne er hentet fra konsesjonssøknaden og lagt til grunn for NVEs konsesjon og fastsettelse av minstevannføring:

Middelvannføring	m ³ /s	0,76
Alminnelig lavvannføring	m ³ /s	0,05
5-persentil sommer	m ³ /s	0,065
5-persentil vinter	m ³ /s	0,05
Største slukeevne	m ³ /s	1,5
Største slukeevne i % av middelvannføring	%	197
Minste slukeevne	m ³ /s	0,15

Søker foreslår å slippe en minstevannføring på 50 l/s i perioden 1. mai til 30. november, og ingen minstevannføring resten av året. Søker har beregnet at slipp av foreslått minstevannføring vil utgjøre en reduksjon i produksjonen på ca. 0,4 GWh. Dette er inkludert i den produksjonsberegningen som er oppgitt i søknaden på 8 GWh.

Maksimal slukeevne i Fossbråten kraftverk tilsvarer ca. 200 % av middelvannføringen, og den berørte elvestrekningen vil i lengre perioder domineres av minstevannføringslipp. Restfeltet alene bidrar bare med 7 l/s ved kraftstasjonen.

FK mener at det av hensyn til biologisk mangfold må slippes en minstevannføring hele året. Minstevannføringen bør tilsvare 5-persentil verdiene, dvs. 65 l/s om sommeren og 50 l/s om vinteren. FM mener at fiskebestanden og bunndyrfaunaen på den planlagte utbyggingsstrekningen vil bli skadelidende som en følge av redusert vannføring i sommerhalvåret og tørrelegging av elva på vinterstid. FM mener det bør slippes en minstevannføring på 50 l/s i perioden 1. mai – 30. november som foreslått i søknaden.

På bakgrunn av de verdiene som er knyttet til biologisk mangfold og landskap mener NVE at det må slippes vann fra det planlagte inntaket i Leiraelva hele året. En utbygging vil, etter NVEs syn, føre til en viss forringelse av landskapsopplevelsen i prosjektområdet og vil sannsynligvis redusere produksjonen av bunndyr og insekter i elva.

Med vilkår om slipp av minstevannføring hele året finner NVE at de landskapsmessige interessene ivaretas i tilstrekkelig grad. Minstevannføring vil også være av vesentlig betydning for det biologiske livet i og langs elva som er tilpasset dagens vannføringsregime. Det er liten forskjell mellom sommer- og vinterverdier og NVE vurderer slik at det ikke er nødvendig med differensiering av vannføring mellom sommer- og vintersesong.

Ut fra dette fastsetter NVE en minstevannføring på 50 l/s hele året. I forhold til søknaden vil dette gi en redusert produksjon på 0,2 GWh/år, basert på tall fra søker. Samlet produksjon vil da bli på 7,8 GWh/år. Etter vårt syn er ikke denne reduksjonen avgjørende for økonomien i prosjektet.

Dersom tilsiget er mindre enn minstevannføringskravet, skal hele tilsiget slippes forbi inntaket. Kraftverket skal da ikke være i drift.

Det skal etableres en måleanordning for registrering av minstevannføring. Den tekniske løsningen for dokumentasjon av slipp av minstevannføringen skal godkjennes gjennom detaljplanen. Data skal fremlegges NVE på forespørsel og oppbevares så lenge anlegget er i drift.

Ved alle steder med pålegg om minstevannføring skal det settes opp skilt med opplysninger om vannslippbestemmelser som er lett synlig for allmennheten. NVE skal godkjenne merking og skiltenes utforming og plassering.

Ikke planlagte stopp i kraftstasjonen kan føre til brå vannstandsendringer nedstrøms utløpet. For fisken i elva er konsekvensen av slike utfall størst når hele vannføringen ledes gjennom turbinen. I høringsuttalelsen fra FM og FK understrekes viktigheten av å installere omløpsventil. Med bakgrunn i Leiraelvas betydning som gyteområde for aure mener NVE at det skal installeres en forbislippingsventil med kapasitet på minimum 50 % av maksimal slukeevne i kraftverket. Sammen med slipp av minstevannføring hele året mener NVE at dette vil være tilstrekkelig for å redusere strandingsrisikoen for fisk nedstrøms kraftstasjonen. NVE kan ev. godkjenne annen teknisk løsning som del av detaljplangodkjenningen dersom denne ivaretar de samme hensyn som en omløpsventil.

Post 4: Godkjenning av planer, landskapsmessige forhold, tilsyn m.v.

Vi viser til våre merknader foran under avsnittet forholdet til energiloven. NVE vil ikke godkjenne planene før det er dokumentert at det er tilgjengelig kapasitet og at kostnadsfordelingen er avklart, jf. våre merknader foran under avsnittet "Forholdet til energiloven".

NVE har gitt konsesjon på følgende forutsetninger:

Inntak (kote)	703 moh
Overføring (kote)	728 moh
Kraftstasjon (kote)	463 moh
Største slukeevne	1,5 m ³ /s
Minste slukeevne	0,15 m ³ /s
Vannvei	Helt nedgravd
Spesielle føringer for rørgate	Trasé skal være avklart med kulturminnemyndighet
Vei	Permanent vei til kraftstasjon og inntak. Midlertidige anleggsveier langs rørtraseen. Vei til inntaket etableres i hovedsak som beskrevet i e-post 30.5.2011.
Avbøtende tiltak	Installering av forbislippingsventil i kraftstasjonen med kapasitet på 50 % av maks slukeevne.
Forholdet til kulturminner	Endelig trasé for adkomstvei til hovedinntaket må forelegges fylkeskommunen for godkjenning før detaljplanleggingen slik at de kan foreta en eventuell befarig av området
Overføring	Fra kote 728. Skal følge adkomstveien til hovedinntaket, legges i rør og være nedgravd.

Mindre endringer kan godkjennes av NVE som del av detaljplangodkjenningen.

Detaljerte planer skal forelegges NVEs regionkontor i Hamar og godkjennes av NVE før arbeidet settes i gang.

Rørgaten skal graves ned på hele strekningen dersom NVE ikke godkjenner annet av miljømessige hensyn. Utbygger må legge stor vekt på at rørgatetraseen utgjør så små inngrep som mulig.

Vi viser også til merknadene i vilkårenes post 6 nedenfor, om kulturminner.

Post 5: Naturforvaltning

Vilkår for naturforvaltning tas med i konsesjonen selv om det i dag synes lite aktuelt å pålegge ytterligere avbøtende tiltak. Eventuelle pålegg i medhold av dette vilkåret må være relatert til skader forårsaket av tiltaket og stå i rimelig forhold til tiltakets størrelse og virkninger.

Post 6: Automatisk fredete kulturminner

FK påpeker at kullgropa med id126920 som ligger tre meter fra eksisterende veg, som er planlagt benyttet under anleggsarbeidet må merkes under anleggsarbeidet. Fangstgropen med id126919 som tidligere ville bli berørt av adkomstvei og trasé for overføring til hovedinntaket vil med planendringen ikke bli berørt. Endelig trasé for adkomstvei og overføring til hovedinntaket må forelegges fylkeskommunen for godkjenning før detaljplanleggingen slik at de kan foreta en eventuell befaringsområde. NVE vil ikke godkjenne detaljplaner før dette er avklart med FK/ev. Riksantikvaren. Vi minner videre om den generelle aktsomhetsplikten med krav om varsling av aktuelle instanser dersom det støtes på kulturminner i byggefasen, jf. kulturminneloven § 8 (jf. vilkårenes pkt. 3).

Post 8: Terskler m.v.

Dette vilkåret gir hjemmel til å pålegge konsesjonær å etablere terskler eller gjennomføre andre biotopjusterende tiltak dersom dette skulle vise seg å være nødvendig.

Andre merknader

Kryssing/nærføring

NVE minner om Statens vegvesens merknader. Statens vegvesen påpeker at det må søkes om kryssing/nærføring av fylkesveg 264 med jordkabel. Hvis eksisterende avkjørsel fra fylkesveg 264 til gnr. 24 bnr. 2 skal benyttes må det søkes om utvidet bruk av den.

”Forskrift om saksbehandling og kontroll i byggesaker” gir saker som er underlagt konsesjonsbehandling etter vannressursloven fritak for byggesaksbehandling etter plan- og bygningsloven. Dette forutsetter at tiltaket ikke er i strid med kommuneplanens arealdel Søknad om dispensasjon må sendes til kommunen.

Alternativ til utbygging

NVF mener at NVE bør vurdere en utredning av de økonomiske fordeler ved en energiøkonomisering og viser til investeringen som her er anslått til ca. 30 mill. kr. med fordel kunne vært anvendt til ENØK-tiltak lokalt. NVE ser det ikke som aktuelt å gjøre en slik vurdering av alternativ investering, med henvisning til at det er sterkt politisk ønske å få frem mer fornybar energiproduksjon. Denne søknaden er i så måte en oppfølging av dette.

Forholdet til EUs vanndirektiv i sektormyndighetens konsesjonsbehandling

NVE har ved vurderingen av om konsesjon skal gis etter vannressursloven § 8 foretatt en vurdering av kravene i vannforskriften (FOR 2006-12-15 nr. 1446) § 12 vedrørende ny aktivitet eller nye inngrep. NVE har vurdert alle praktisk gjennomførbare tiltak som vil kunne redusere skadene og ulempene ved tiltaket. NVE har satt vilkår i konsesjonen som anses egnet for å avbøte en negativ utvikling i vannforekomsten, herunder krav om minstevannføring og standardvilkår som gir vassdragsmyndighetene, herunder DN/Fylkesmannen etter vilkårenes post 5, anledning til å gi pålegg om tiltak som senere kan bedre forholdene i det berørte vassdraget. NVE har vurdert samfunnsnyttien av inngrepet til å være større enn skadene og ulempene ved tiltaket. Videre har NVE vurdert at hensikten med inngrepet i form av fornybar energiproduksjon ikke med rimelighet kan oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre. Både teknisk gjennomførbarhet og kostnader er vurdert.